

Mali trgovec

Izhaja vsako soboto. Naročnina se plačuje vnaprej in stane letno Din 60.—, polletno Din 30.—, mesečno Din 5.—. Ob plačevanju za nazaj stane list letno Din 70.—, polletno Din 35.— in mesečno Din 6.—. Rokopisov ne vračamo. Uprava in uredništvo: Gregorčičeva ulica šte. 23, telefon šte. 2552. Poštni predal 169. Čekovni račun šte. 15.420.

Leto II.

Ljubljana, dne 12. aprila 1930.

Štev. 15.

Občni zbor Trgovskega društva »Merkur«.

Dne 2. t. m. se je vršil v Ljubljani trideseti redni letni občni zbor tega združenega trgovskega društva, ki je tekom svojega tridesetletnega poslovanja priborilo ljubljanskim trgovcem mnogo ugodnosti in ščitilo njih pridobitve ter vzgajalo trgovski naraščaj in tolmačilo želje in težnje ljubljanskih trgovcev in s tem vspremdno koristilo tudi celemu trgovskemu stanu v Sloveniji.

Nad vse zanimivo je bilo poročilo društvenega predsednika, g. dr. Fr. Windišeherja, obravnavajoče

gospodarski položaj

Slovenije, Jugoslavije in inozemstva v zvezi s trgovsko konjunkturo in s posebnim ozirom na domačo trgovino.

Iz njegovega obširnega, stvarnega govora posnemamo, da je lanske zime sledeče naglo padanje cen kmetijskih pridelkov oslabilo kupno moč konsumentov, kar je bilo vzrok, da so ostale mnoge zaloge, zlasti v manufakturnem blagu in obnavalu neprodane. K temu se je pridružila še letošnja izredno mila zima, ki je povzročila še dodatno zmanjšanje kupne moči vsled nerazprodanih zalog kuriva in omejila tudi delo v premogovnikih. Ker so se množila prorokovanja o hudi zimi, so trgovci izpopolnili svoje zaloge, a slaba gospodarska konjunktura je povzročila, da so ostale tudi te neprodane, vsled česar se je kriza v domači trgovini znatno poostрила.

Veliko vlogo igra tudi pomanjkanje gotovine, oziroma previsoka obrestna mera in preostri kreditni predpisi. Dočim se danes vedno več kupuje na kredit, je vendar tudi dobro situiranemu

trgovcu težko obvladati ta način kupčije radi previsoke obrestne mere, ki stoji pri nas že tri leta na isti višini, dočim je v vseh drugih državah znatno padla. Tudi pri nas moramo računati s povenitvijo domačega kapitala, ker je gotovo, da si sicer poišče k nam pot cenejši — inozemski.

Cene na veliko gredo po vsem svetu hitro navzdol in je treba računati s tem, da pridemo v vseh ozirom k nam na nižje cene.

Z velikim odobravanjem je vzel občni zbor poročilo g. predsednika na znanje.

Ostala poročila omenjajo agilno prosvetno delo »Merkurja«, ki je prirejal poučne tečaje, katere je obiskovalo nad 100 članov. Dobro deluje tudi društvena knjižnica, ki obsega 1500 knjig. Izobraževalno delo vzorno izpopolnjuje mesečnik »Trgovski tovariš«. Društvo je izdalo tudi letos priljubljeni »Trg. kol.«.

Važna je ustanovitev društva »Trgovski dom«, ki bo že letos dogradilo krasno, veliko palačo po neumornem prizadevanju njegovega predsednika g. Ivana Jelačina star.

V »Merkurju« je včlanjenih 974 trgovcev, od tega 615 rednih.

Blagajniško poročilo za pretečeno leto izkazuje Din 194.260.— dohodkov in Din 173.065.— izdatkov, tedaj 21.195 Din prebitka, s katerim se društveno premoženje poveča na 58.540 Din.

Izvolitev starega odbora v priznanje njegovih zaslug je zaključila lepo uspeli občni zbor »Merkurja«, ki s ponosom in zadoščenjem lahko pogleda nazaj na tridesetletno, koristipolno delovanje.

Uprava trgovine.

(Nadaljevanje.)

To blagajniško stanje vpišemo zaradi mesečnega zaključka pod izdatke, da na ta način skupni vsoti obeh denarnih stolpcev izjednačimo med zaključnimi črtami ter prenesemo blagajniški saldo zopet na novi račun sledečega meseca pod prejemke.

Posamezni vpisi v primanoto nam služijo kot podatki za vpise v knjigo upnikov in dolžnikov in druge knjige, ako se nam zdi še vodstvo drugih, posebnih knjig potrebno (denarni zavodi, blagovna knjiga itd.).

V glavno knjigo pa vpisujemo podatke iz prvopisne knjige sumarično za vsak mesec posebej, na ta način da ob mesečnem sklepu napravimo iz P. N. poseben

mesečni seznam,

iz katerega je razvidno, koliko smo skupno za posamezne račune v pretečenem mesecu prejeli in koliko izplačali.

Ta seznam naredimo, ako gremo v P. N. najprej skozi prejemke (debet) in zneske posameznih računov zbiramo.

Tako nam naš slučaj izkazuje sledeče prejemke:

Iz računa »U« (upnikov): 215.000 in 105.000 Din; skupaj 320.000 Din.

Račun blaga (»B«): 82.000, 70.000, 75.000, 120.000, 25.000 in 50.000 Din; skupaj 422.000 Din.

Račun dolžnikov (»O«): 75.000, 200 in 25.000 Din; skupaj 102.000 Din.

Račun denarnih zavodov (»Z«): 80.000 Din.

Izdatki pa so sestavljeni iz naslednjih zneskov:

Račun blaga (»B«): 215.000 in 105.000 Din; skupaj 320.000 Din.

Račun upnikov (»U«): 70.000, 80.000 in 200.000 Din; skupaj 350.000 Din.

Račun denarnih zavodov: 80.000 in 24.800 Din; skupaj 104.800 Din.

Račun premičnega inventarja: 6000 Din.

Račun dolžnikov: 25.000 Din.

Račun režije: 2000 in 12.000 Din; skupaj 14.000 Din.

Račun premičnega inventarja: 6000 Din.

Račun blagovnih stroškov: 2000 Din.

Zbrane podatke vpišemo za mesečnim zaključkom v P. N. ter jih izjednačimo z vpisom začetnega in zaključnega blagajniškega stanja.

Mesečni seznam v P. N. izgleda sedaj tako:

Seznam za mesec januar 1930:

	Debet:	Kredit:
Blagajniško stanje začet- kom meseca	2.500	
Račun upnikov	320.000	350.000
Račun blaga	422.000	320.000
Račun dolžnikov	102.000	25.000
Račun denarnih zavodov	80.000	104.800
Račun nepremičnega in- ventarja	—	60.000
Račun premičnega inven- tarja	—	6.000
Račun režije	—	14.200
Račun blagovnih stroškov	—	2.000
Blagajniško stanje koncem meseca	—	44.500
	926.500	926.500

Kakor vidimo se zaključni vsoti mesečnega seznama ujemata in tudi krijeta z vsotama mesečnega zaključka v P. N., kar nam dokazuje, da je seznam pravilen.

Ako prištejemo k prejemkom še izdatke po odbitku zaključnega blagajniškega stanja, dobimo mesečni denarni promet, ki znaša v našem primeru Din $926.500 - + 882.000 = 1.808.500$ dinarjev.

Knjiga upnikov in dolžnikov.

(Salda-conti »Sc«.)

Knjiga upnikov in dolžnikov je glavna knjiga, vsled česar jo kolekujemo po predpisih po 1 Din za vsako stran.

Pri veliki večini knjigovodskih sestavov se vodi knjiga upnikov posebej, ločeno pa zopet knjiga dolžnikov. Naš poenostavljeni način pa ima ta dva računa združena v eni sami knjigi. Ločeno vodstvo knjige upnikov (dobaviteljev) in knjige dolžnikov (odjemalcev) ima sicer pomen, in je potrebno pri knjigovodstvu denarnih zavodov in nekaterih večjih industrijskih podjetij, pri trgovskem knjigovodstvu pa je ločeno vodstvo v praksi nepotrebno, ker nam za-

ključeni računi posameznih računomoetnikov v izvlečku prikazujejo točno stanje upnikov in dolžnikov. Prometni podatki pa so razvidni iz prima-note. Poleg tega pa se nam često prigodi, da se prelevi naš bivši dolžnik v upnika in obratno ter smo potem često v dvomu, kam bi posamezne obremenitve in dobropise knjižili, medtem, ko nam združeno vodstvo obeh računov brez nepotrebnega iskanja in primerjav omogoča hitrejšo ugotovitev razmerja, v katerem smo mi nasproti imetniku računa, ter tudi event. napačna označba značke v P. N. nima vpliva na stanje izvlečka in bilanco.

Oblika knjige je ista, kot smo jo izbrali za vse druge knjige, tedaj z dvema denarnima stolpcema na vsaki strani. Nadpis teh dveh stolpcev samih nam že pove, kaj bomo vpisali v posameznega: »Debet« (latinsko: dolguje) stolpec nam služi za obremenitve računomoetnika, »Kredit« (latinsko: upa) stolpec pa za vpis zneskov, ki nam jih upa — je vplačal, ali ga hočemo zanj priznati.

Nad glavo vsake strani zapišemo priimek, ime in bivališče našega upnika ali dolžnika ter s tem vsakemu otvorimo poseben račun. Preostali prostor nad glavo porabimo za druge event. pripombe: jamstvo, zapadlost, razne plačilne pogoje itd.

Prvi stolpec, datum, nam služi za vpis dneva izvršenega opravlila, v drugi stolpec zaznamujemo tekočo številko tega slučaja iz prima-note, tretji stolpec nam služi za pojasnilo predmetnega vpisa, n. pr.: »plačilo v gotovini«, »na kreditiranem blagu«, »za dobavljeno blago«, »na nakazilu 1/2 banke« itd. Stolpec »znak« ostane prazen, ter nam služi lahko za beležke opazk: cen, opominov etc. Glede zadnjih dveh stolpcev, v katere vpisujemo denarne zneske, velja že uvodno pojasnilo.

Ako smo otvorili račun našemu upniku na podlagi otvoritvene bilance, vpišemo v odgovarjajočim datumom v stolpec »Tek. štev.« značko »Bil« (= bilanca), stolpec »Predmet« opremimo s pojasnilom: »prenos salda« ter vpišemo v drugi denarni stolpec »Kredit« celo dobroimetje računomoetnika.

Pri otvoritvah računov za naše dolž-

nike na podlagi otvoritvene bilance je vpis enak; samo vsoto, ki nam jo računomoetnik dolguje, vpišemo v stolpec »Debet«.

Za posamezne upnike, oziroma za dolžnike, ki so stopili v eno ali drugo trgovsko razmerje z nami tekom poslovne dobe, otvorimo račune med letom s prenosom prvega vpisa iz prima-note.

Kot baza za vpise posameznih slučajev med poslovno dobo nam služi P. N., iz katere jih prenašamo v to knjigo na odgovarjajoče račune po že opisanem načinu.

Paziti pa moramo, da vse zneske, ki v P. N. obstoje za značko »U« ali »O« v debetnem stolpcu, prenesemo v knjigo upnikov in dolžnikov nasprotno v kreditni stolpec, in so obratno kreditni vpisi v P. N. za račun »U« ali »O« baza za debetni vpis v knjigo upnikov in dolžnikov.

Debetni stolpec v P. N. predstavlja, kot že ugotovljeno, vedno obremenitev računa blagajne in je tedaj istočasno dobropis računa, katerega značka se nahaja v stolpcu za znak. Obratno pa so kreditni vpisi v P. N. dobropisi za račun blagajne in obremenitve računa, katerega značko nosijo.

Ob sklepu poslovne dobe, ko mislimo sestaviti poslovno bilanco, moramo posamezne račune zaključiti, kar storimo na ta način, da seštejemo oba denarna stolpca. Ako sta obe vsoti enaki, je znamenje, da so računi med nami in računomoetnikom popolnoma izravnani. — Ako je debetna kolona večja od kreditne, predstavlja razlika računomoetnikov dolg, katerega vpišemo pod sklepnim datumom (n. pr. 31. XII. 1930) ter označbo: »prenos salda« radi zaključnega izenačenja denarnih vsot v stolpec »Kredit«. Šele potem potegnemo čez oba denarna stolpca vodoravno črto, ponovno seštejemo in zapišemo obe skupni vsoti, ki morata biti brezpogojno enaki, in pod vsoti zopet potegnemo zaključno črto. Dolžni znesek pa prenesemo pod sledečim datumom (tedaj: 1. I. 1931) v naslednjo vrsto kot »prenos salda« zopet v pravilni »Debet«-stolpec na račun nove poslovne dobe. Imetnik računa je naš dolžnik.

Primer knjiženja računa dolžnika:

Urbančič Jože, Trnovo 46.

(P. N. = I. I. 3)

Datum	Tek. št.	Predmet	Debet (V breme)	Kredit (V dobro)
1. I.	11	Prenos salda iz leta 1929	2.800 —	
7. I.	17	Na raznem blagu	25.000 —	
9. I.	23	Za eskompt akcepta per 7. marca pri Kreditni banki		25.000 —
8. III.	332	Na raznem blagu	4.500 —	
9. IV.	451	Za dobavljena drva (6 voz po 200 Din)		1.200 —
12. VII.	712	Za plačilo v gotovini		2.000 —
14. XI.	930	Za nakazilo ½ Kreditne banke		1.500 —
31. XII.	Bil.	Prenos salda		2.600 —
1931			32.300 —	32.300 —
1. I.	Bil.	Prenos salda iz leta 1930	2.600 —	

Pojasnilo vpisov:

Dolžnikov dolg smo po stanju dne 1. januarja 1930 prenesli na novi račun na podlagi izpiska iz knjige upnikov in dolžnikov o priliki ustanovitve otvoritvene bilance.

Drugi vpis je prenos iz vzorca za vodstvo prvopisne knjige, t. št. 17 ter smo ga tu obremenili za kreditirano mu blago.

Tretji vpis je razbremenitev dolžnika iz istega vzorca P. N., t. št. 25, za eskontirano menico pri Kreditni banki.

Tudi vsi ostali vpisi so prenešeni v kasnejšem poslovnem prometu iz prvopisne knjige med poslovnim letom, tako, da je ob letnem sklepu znašal njegov debet pri nas Din 32.300.—, kredit pa Din 29.700.—, vsled česar znaša njegov dolg 31. XII. še Din 2.600.—. To vsoto smo radi izenačenja vpisali pred zaključni črti v stolpec »Kredit« in po zaključku prenesli to vsoto s 1. januarjem 1931 na novi račun.

(Nadaljevanje prihodnjic.)

D. T — h:

Trgovec in dolžnik.

Med vsakdanjimi skrbmi in težavami, s katerimi se mora trgovec dnevno boriti, je ena največjih: kreditiranje.

Čitatelj bo rad pritrdil, da je to najtežje breme, ki je uničilo že marsikatero izborna moč in jo privedlo k propadu.

Mnogokrat je trgovec sam kriv, ako kar tja v en dan daje blago na upanje in s tem sam sebi koplje grob. So pa slučajji, kjer sta trgovec in obrtnik prisiljena kreditirati. Dolžnik kot tak je pa poštenjak; pride v neprimolike, bodisi radi bolezni, bodisi radi drugih nezgod in se obrne na trgovca s prošnjo: kreditiraj mi nujne potrebščine.

Trgovec kreditira. Odjemalec pri najboljši volji ne more plačati, upnik sili in se končno zateče k odvetniku, da iztoži. Ta postopek smatra pisec teh vrst, ki je 30 let samostojen trgovec, kot pogubonosno. Upnik mora skrbeti v prvi vrsti za to, da je 1. on sam zavarovan

in 2. da štiti svojega odjemalca-dolžnika. To se da v marsikaterem slučaju doseči s tem, da cedira (odstopi) svojo terjatev kakemu zavodu ali kapitalistu, ki rad čaka, da dobi obresti, ako se ni treba bati zgube, ker je dolžnik poštenjak in je prišel samo v trenutno potrebo.

Ako pa je izterjatev neizogibna, mora ravnati vsak trgovec in tudi obrtnik kot vesten zdravnik. »Operacija« ne sme preveč boleti, da ne bo pacient (dolžnik) preveč kričal. V to svrhu naj si nabavi vsak trgovec in obrtnik v trgovini s papirjem tiskovino »Opominska tožba«. To tiskovino lahko vsakdo izpolni. Prilepiti mora 3% kolekov in takso. Ako nič ne kolekuješ, ali premalo kolekuješ, si pozvan, v teku osmih dni prinesiti koleke.

Ko si plačal koleke in takso, izda sodišče plačilni nalog s pozivom, da stran-

ka v 14 dneh plača, ali pa prijavi upor! Ako dolжник prijavi upor, razpiše sodišče razpravo, ako pa ni vložil upora, smeš že 15. dan po dostavitvi vložiti prošnjo za rubežen.

Ako je sodišče vsled dolžnikovega upora razpisalo razpravo, mora tožitelj paziti, da ne zamudi določene ure. Vsaka minuta zamude zamore biti vzrok kontumiciranju, vsled katerega izgubi lahko upnik pravico do terjatve. Le težko se doseže zopetna upostavitve v prejšnji stan in je vezana z novimi stroški.

Obravnava pri upor se vrši po predpisu civilnopravnega reda, in je dobljena vsaka, z dokazi podprta tožba.

Upravičene opominjevalne tožbe prihranijo dolžniku mnogo odvetniških stroškov, istočasno pa obvarujejo tudi upnika pred eventuelnimi izgubami za

iztoženje nepokritih terjatev, pri katerih mora tudi v slučaju neizterljivosti tožnik plačati odvetniku njegov honorar, ako tožbe ni vložil sam. Glavno pa je, da se na ta način ne oškoduje odjemalca, katerega dobrobit mora biti tudi trgovcu pri srcu.

Opominjevalne tožbe se do zneska 6225 Din vlagajo pri sreskih sodiščih, višji znesek pa se mora iztožiti potom odvetnika pri okrožnih sodiščih.

Važna je tudi pristojnost sodišča. Dolžnika morate tožiti vedno na sodišču, v katerega okolišu se nahaja njegovo bivališče, ali pri sodišču, v katerega okolišu poseduje toženec kako imetje.

Trgovec, ki želi dobro samemu sebi in svojemu odjemalcu, bo upošteval ta način izterjatve, zlasti za manjše zneske ter s tem koristil sebi in uvidevnega dolžnika moralno prisilil k hvaležnosti, ker ga je obvaroval večjih stroškov.

Naši državni dolgovi v inozemstvu.

(Konec.)

Francoske vojne terjatve nasproti naši državi se v smislu dosedanjih razgovorov in konference v Haagu pokrijejo iz nam določenih nemških reparacij, katere dajatve se bodo pri mednarodni reparacijski banki enostavno prepisale na francoski račun, tako, da ta postavka v našem letnem proračunu vsled drugostranskega kritja ne bo igrala nobene vloge.

Zadnje poročilo našega finančnega ministra ob priliki predložitve državnega proračuna v zadevi našega vojnega dolga Franciji v zvezi z nemškimi reparacijskimi dajatvami, ki jih ima prejeti iz tega naslova naša država, izkazuje celo, da ostane naši državi na svobodno razpolaganje še povprečno 66 milijonov zlatih mark letno, kar je za naše finance mnogo, ter predstavlja lep uspeh naše delegacije na zadnji mednarodni reparacijski konferenci.

Poleg teh ugodnosti pa nam je bil črtan dolg za osvoboditev v znesku 178 milijonov zlatih frankov, ki še danes zelo obtežuje druge države, zlasti Češkoslovaško, in nam je bil brisan dolg za prevzeta državna posestva bivše Avstro-

Ogrske v višini 1.750 milijonov zlatih kron.

Poleg teh dolgov je imela Jugoslavija enake obveznosti nasproti Avstriji, Danski, Franciji, Holandski, Norveški, Švedski in Švici, ki jih je pa že popolnoma odplačala.

Nasledstveni dolgovi Avstro-Ogrske in Črne gore, ki jih je morala prevzeti naša država na podlagi pogodb v Saint Germainu-u in Troianon-u, so postali s tem del naših državnih dolgov.

Dolgovi Črne gore nasproti angleškim, francoskim in italijanskim bankam predstavljajo v našem državnem proračunu letno anuiteto 20.000 liver šterlingov in 1.5 milijona francoskih frankov.

Nasledstveni dolgovi bivše Avstro-Ogrske, ki so bili razdeljeni med posamezne države-naslednice, to je Jugoslavijo, Čehoslovaško, Poljsko, Avstrijo in Madžarsko, predstavljajo znatno žrtev naše države. Ti dolgovi so bili na našo državo prepisani v sledečih vsotah:

390.8 milijonov zlatih frankov,

27.1 milijonov francoskih frankov,

762.5 milijonov avstrijskih kron in

5,5 milijonov nemških mark.

Del teh obligacij pa se nahaja v rokah naših državljanov, tako, da predstavlja sedanji, nasproti inozemskim upnikom ugotovljeni dolg:

369 milijonov zlatih frankov,
27 milijonov francoskih frankov in
52 milijonov avstrijskih kron.

Izplačevanje teh dolgov je Jugoslavija uredila leta 1923 ter pričela leta 1926 z odplačevanjem in znaša letna anuiteta za kritje teh dolgov 8,750.000 zlatih frankov.

Dolg v avstrijskih kronah — kot je razmeroma majhen — še do danes ni urejen in so v teku razgovori za končno likvidacijo tega vprašanja.

Kakor vidimo, predstavlja odplačevanje predvojnih, vojnih in nasledstvenih dolgov že sedaj najvažnejšo postavko našega državnega proračuna, in bo trajalo še precej časa, predno dosežemo v tem pogledu popolno jasnost in sorazmerno uravnoteženje anuitetnih odplačil z drugimi postavkami državnega proračuna.

Dodatno k predvojnimi dolgovom bivše Srbije poročamo, da so bila — v uvodu omenjena — pogajanja dne 3. aprila v Londonu zaključena ter se je dosegla razmeroma zelo ugodna valorizacija teh dolgov in presega uspeh naše pričakovanje, ker je valorizacija od strani upnikov dosežena po nižjem odstotku zlate vrednosti in pod ugodnejšimi plačilnimi pogoji.

Predvojne obveznice se bodo valorizirale (izpremenile v zlato valuto) za prvih šest let po 55 odstotkov. Za poznejša letna odplačila je predvideno valorizacijsko zviševanje, ki doseže leta 1946 60 odstotkov ter znaša šele zaključna anuiteta leta 1958 celotno zlato (100 odstotno) vrednost.

Ker pa je upnikom na prosto dano, da se zamorejo odločiti za takojšnje plačilo v znesku 35% zlate vrednosti, ali na 40% valorizacijo v slučaju petletnega odplačila v dveh 20-odstotnih obrokih, je gotovo, da se država posluži teh ugodnosti z najemom valorizacijskega posojila na znatno korist financ bodočih letnih proračunov.

Gospodarske beležke.

Naša trgovinska bilanca v februarju.

Nekoliko zakasnjeno objavlja generalna direkcija carin podatke za uvoz (izvoz v februarju je priobčen v 14. številki), ki izkazuje uvoženo blago v težini 79.957 ton in v vrednosti 521.1 milijona dinarjev. Lansko leto smo uvozili v februarju 79.191 ton v vrednosti 404 milijone dinarjev. Nasproti lanskemu februarškemu uvozu je tedaj uvoz napredoval tako po teži kot po vrednosti.

Bilanca zunanje trgovine pa je v februarju prvič po šestih mesecih zopet pasivna za 40,3 milijona dinarjev, ker znaša vrednost izvoženega blaga v februarju samo 480,8 milijona dinarjev.

Nasprotno pa pokazuje naša zunanja trgovina v prvih dveh mesecih letos večjo živahnost in tudi znatno izboljšanje razmerja aktivnosti nasproti tem dveh mesecem v lanskem letu.

Letošnji statistični podatki pokazujejo sledeči promet v vrednosti v milijonih dinarjev:

	Izvoz	Uvoz
januar	616,2	560,9
februar	480,8	521,1
skupaj	1097,—	1082,—

in je bilanca za ta dva meseca še vedno aktivna za vrednost 15 milijonov dinarjev.

Lanski promet pa pokazuje v prvih dveh mesecih v milijonih dinarjev vrednost izvoza 810,8, uvoza pa 964,7 ter je bil promet veliko manjši in poleg tega še pasiven za 154 milijonov dinarjev.

Vkljub temu, da je naša zunanja trgovina v februarju letos nazadovala napram zadnjim mesecem vsled zaključne izvozne sezone, kaže znatno izboljšanje nasproti lanskemu letu in še bolj nasproti predlanskemu, ko je bil promet še manjši in pasivnost še večja ter je znašala v teh dveh mesecih celo 344 milijonov dinarjev.

Glavni predmeti našega uvoza v februarju so bili: sirov bombaž (18,1 mi-

lijona Din), bombažno predivo (53.5), bombaž, tkanine (67.2), volneno predivo (7.8), volnene tkanine (30.0), svilene tkanine (8.8), železo in polizdelki (8.4), železna pločevina (8.1), cevi (5.9), razni predmeti iz železa (20.9), stroji in aparati (21.9), elektrot predmeti (17.2), prevozna sredstva (9.2), premog (8.0), nafta (13.9), sirove kože (17.5), čevlji (3.5), sirova kava (12.2), riž (5.0), oljna in druga semena (6.3), limone in oranže (5.6).

Desetletnica radovljanskega trgovskega gremija.

Gremij trgovcev radovljanskega sreza je imel svoj deseti redni občni zbor pod predsedstvom g. L. Fürsagerja, ki je tudi praznoval obenem desetletnico svojega dela za korist gremija. Trgovci so mu v spomin poklonili umetniško delo: kip Merkurja.

Radovljanski gremij ima 489 članov, 46 pomočnikov in 50 vajencev.

Blagajniško poročilo izkazuje v proračunu Din 23.700.— izdatkov, kritih z normalnimi prejemki. Gremijalno premoženje znaša Din 54.500.—.

Na občnem zboru je bil sprejet red za vajeniške preizkušnje ter določena učna doba 3 do 4 let in starost od 14 do 18 let s predpisano šolska predizobrazbo.

Občni zbor trg. gremija v Novem mestu.

Dne 6. t. m. se je vršil v Novem mestu pod načelstvom g. E. Kastelica občni zbor tamošnjega trgovskega gremija.

Tajniško poročilo omenja poleg pregleda splošnega uspešnega delovanja tudi statistiko članov, katerih je združenih v gremiju 387.

Blagajniško poročilo izkazuje v proračunu 24.780 Din izdatkov, kritih iz normalnih dohodkov. Gremijalno premoženje znaša Din 44.300.—.

Kot nedeljski delovni čas v Novem mestu je določena doba med 9.—11. uro, brez ozira na letni čas.

Konkurzi v prvem četrtletju.

Statistika jugoslovanskega društva za zaščito upnikov v Zagrebu izkazuje v mesecu marcu 94 novih konkurzov v državi (lani v marcu 115). Od teh kon-

kurzov odpade na Srbijo in Črno goro 59 slučajev (lani 93), na Hrvatsko in Slavonijo 8 (kakor lani), na Slovenijo in Dalmacijo 17 (lani 7), na Vojvodino 9 (lani 6) in na Bosno in Hercegovino 1 (kakor lani).

V celem prvem četrtletju letos smo imeli 227 konkurzov (lani 303). Ako primerjamo posamezne letošnje mesece, opazimo, da konkurzi od meseca do meseca naraščajo: v januarju jih je bilo 62, v februarju 71 in v marcu 94, akoravno je celotna vsota prvega četrtletja napram lanskemu padla.

Statistika izkazuje tudi znaten padec konkurzov v Srbiji in Črni gori, dočim so v vseh ostalih pokrajinah države nasproti lanskim občutno narastle.

V primerjavi letošnjih četrtletnih konkurzov z lanskimi nam posamezne pokrajine prikazuje sledečo sliko:

	1930	1929
v Srbiji in Črni gori	141	257
v Sloveniji in Dalmaciji	34	13
v Hrvaški in Slavoniji	24	20
v Vojvodini	21	11
v Bosni in Hercegovini	7	2

skupaj	227	303
--------	-----	-----

Pripomniti pa moramo, da je bil lansko leto položaj ravno nasproten: konkurzi so v Srbiji in Črni gori znatno narastli, a so se istočasno v vseh drugih pravnih področjih države znižali, tako, da je letos stanje nekako izjednačeno s predlanskim, vendar na splošno zadovoljivejše.

Trošarinske in izvozne ugodnosti za vinske destilate.

V zvezi z že objavljenimi trošarinskimi ugodnostmi za vino in z vinskimi izvoznimi premijami določa novi trošarinski pravilnik, da se zniža tudi trošarina na žganje od vina, vinskega mošta in vinskih tropin, in sicer od 23 na 14 Din za hektolitersko stopnjo, tako, da se trošarina na vinski destilat izenači s trošarino na žganje.

Poleg tega pa veljajo izvozne premije sedaj tudi za vinski destilat (kdor izvozi torej najmanj 500 hektoliterskih stopinj vinskega destilata, lahko v državi da v promet isto količino proti plačilu državne trošarine, znižane za 4 Din

od hektoliterske stopnje). Predpis, da se sme izvoziti s to ugodnostjo le čisto in nemanipulirano žganje od sliv (sedaj tudi vinskega destilata), ki ima najmanj 50% alkohola, se spremeni v toliko, da mora imeti izvoženo žganje 40 do zaključno 50 odstotkov alkohola.

Srečke na obroke.

Skoro ni dneva, da ne prejmemo od naših naročnikov vprašanja, ali naj kupijo te ali one vrednostne papirje na obroke.

Naše čitatelje opozarjamo na naša borzna poročila, iz katerih je razvidno, koliko je vreden tak papir. Razni agenti ponujajo na obroke vojno škodo (ratno škodo) po 600 in celo 800 Din, medtem ko je njena vrednost okoli 415 Din. S še večjim dobičkom se obešajo tobačne srečke in slični papirji posameznim naivnežem. V največ slučajih pa so pogodbe za obročni nakup teh papirjev tako sestavljene, da kupec izgubi denar, ako zaostane s plačilom obroka. — Znanih je tudi več polomov, ko kupec sploh drago plačanih papirjev niti dobili niso, tudi razne goljufive manipulacije so na dnevnem redu. Splošno se zamore smatrati srečnim oni kupec, ki je plačal 1 do 3 obroke in potem ne več, vsled česar je izgubil pravico do papirja in seveda tudi vplačane obroke, ker je izguba še vedno manjša kot bi jo utrpel, ako bi nadaljeval s plačili in dobil za veliko denarja mnogo manjšo vrednost. Samo izgube na razliki med uakupno in kurzno vrednostjo papirjev se cenijo v Sloveniji na okroglo 20 milijonov dinarjev.

Ako se odločite za nakup takih efektov, si jih nabavite po dnevnem kurzu na borzi ali potom svoje banke, odsvetujemo pa obročne nakupe za visoko ceno, zlasti ne od tveganj, katerih finančnega položaja ne poznate dobro.

Zanimanje severnih držav za naše sadje.

V zadnjem času se opaža poživljeno zanimanje skandinavskih držav za naše sadje in je bilo te dni na Finsko — vzlic davnozaključeni sezoni izvoženih še 5 vagonov jabolk. Primerna propaganda (razstave itd.) za naše sadje v severnih državah bi nam pripravila tam ugoden trgovski teren.

Zagrebački zbor

je bil otvorjen 5. t. m. in je združen z poletno gospodarsko razstavo, razstavo perutninarstva in turistovskih ter sportnih potrebščin.

Na velesejmu je 165 domačih in 167 tujih razstavljalcev, ki zastopajo domačo in tujo industrijo. Zlasti je bogata avtomobilska razstava.

Isti dan je bil otvorjen tudi

tretji vinski sejem,

ki ga je priredila zveza hrvatskih vinogradnikov v dvorani zagrebske borze.

Razstavljenih je nad 400 vzorcev različnih vin, ki jih je razstavilo okoli 250 vinogradnikov in zadrug.

Motvoz Grosuplje.

Iskanje zlata v Dravi.

O najdiščah zlata ob Dravi smo že poročali. Sedaj se zanima za to neka ameriško-angleška družba, ki preiskuje dravsko obalo na obeh bregovih od Varaždina proti Mariboru. Sedaj se vrši raziskovanje kakih 10 km nad Varaždinom. Rezultati dosedanjega raziskovanja so zelo različni ter bo družba nadaljevala iskanje zlatih ležišč še celo leto.

Zanimanje angleškega kapitala za nas.

Te dni pride v Jugoslavijo večja skupina angleških finančnikov, ki se zanima za eksploatacijo naših državnih gozdov in rudnikov, katere namerava država izročiti privatni režiji.

*So zdrava in rdeča ličeca moja,
ker mamica kuha mi kavico, PROJA!*

Avstrija ovira uvoz in prevoz našega krompirja.

Med države, iz katerih se v Avstrijo in preko Avstrije krompir zaradi okuženja z rakom ne sme prevažati, šteje Avstrija tudi našo državo dasiravno pri nas ta bolezen ne obstoji. Nasprotno pa dovoljuje Avstrija prevoz čehoslovaškega in poljskega krompirja, ki je okužen po raku. Te neumestne odredbe so na občutno škodo našemu gospodarstvu ter bo gotovo naša vlada podvzela energične korake, da jih odstrani.

Naše izseljenišтво v zadnjih petih letih.

Izseljeniški komisariat v Zagrebu je o naših izseljencih v prekomorske države tekom zadnjih petih let izdal statistiko, ki pokazuje sledeče številk:

Leta:	Izselilo:	Povrnilo:
1925	17.643	5.691
1926	18.230	5.554
1927	21.976	5.753
1928	21.789	5.827
1929	18.189	5.992

Naša emigracija je bila v teh letih usmerjena v sledeče države:

	Leta				
	1925	1926	1927	1928	1929
Argentina	2337	3327	7127	7484	6688
U. S. A.	3891	4756	4759	4796	4792
Kanada	2487	4998	4656	5921	4030
Brazilijska	7771	2756	2527	490	636
Urugvaj	221	536	905	1892	1168
Avstralija	314	1109	1138	436	205
Čile	364	243	425	375	279

Za škropljenje trt

Pripravljena raztopnina iz modre galice in apnene vode mora biti nevtralna, t. j. ne sme biti kisla od galice, niti lugasta od apna. Da določimo pravo nevtralnost škropiva, moramo vanj pomočiti lakmusov papir, ki ga kupimo v lekarni in ki ima to lastnost, da postane v kislih tekočinah rdeč, v lugastih pa moder. Barva lakmusovega papirja mora biti nevtralna, t. j. ne sme vleči niti na rdečo niti na modro, ako je škropivo pravilno pripravljeno.

Prodaja konkurznega blaga.

Dne 24. t. m. ob 11. uri bo v pisarni notarja dr. Tavzesa v Logatecu dražbena prodaja konkurzne mase špecerijskega blaga Petra Pirca. Cenitev 117.605,52 dinarjev. Kavcija je 10%.

Nov naziv za konjak.

Ker se v smislu trgovinske pogodbe s Francijo po 15. novembru letos ne bo smelo več označati konsumno blago z

nazivi, ki lahko zapeljejo v zmotno glede proveniencije, kot smo že poročali, so se domači producenti konjaka odločili, da predložijo ministrstvu za trgovino v odobritev nov naziv za »cognac«, po katerem naj bi se domači proizvodi od 15. novembra naprej označali: vinjak, vino-vac ali Brandy.

Pomorska kriza.

Vsled vedno naraščajočega zastoja v pomorskem prometu, ki se je v občutljivih oblikah pojavil po vsem svetu, je sklenil tudi »Jugoslavenski Lloyd« postaviti del svojih parobrodov v začasno mirovanje. Doslej sta stavljena iz prometa dva velika parobroda »Ivo Račić« in »Dušan Silni«, v kratkem pa jima bodo sledili še drugi, ako se pomorski promet ne oživi.

Odprave konkurzov.

Lager - Neckermann Flora, trgovka v Celju. Sklenjena 15% poravnava.

Smonig Mihaela, trgovka v Zgornji Polskavi. Sklenjena prisilna poravnava.

Robin Pankraej, mesar, Farna vas pri Prevaljah. Prisilna poravnava.

Plaue Maks, trgovec v Ptuj. Sklenjena prisilna poravnava.

Papež Franc, Replje pri Novem mestu. Konkurz odpravljen, ker je vsa masa razdeljena.

Wolf Henrik, trgovec v Kočevju. Sklenjena prisilna poravnava.

Likvidacije.

Zadružna elektrarna v Razvanju, r. z. z o. z. Likvidacija sklenjena na občnem zboru.

Jugoslovanska hranilnica in posojilnica v Celju. Likvidacija vsled sklepa obč. zbora. Upniki naj javijo terjatve likvidatorju dr. Ant. Božiču do 21. t. m.

»Univerzal«, razpošiljalnica, d. z. o. z. v Ljubljani. Likvidator: Adamčič Janko, Poljanska cesta 17, Ljubljana.

Ne pozabite poravnati naročnino!

Po širnem svetu.

Ruska trgovska ekspanzija.

Najnovější podatki o izvozu iz Rusije se povečini nanašajo na take predmete, ki jih ona samo potrebuje in jih je pred vojno morala uvažati iz inozemstva v veliki meri ter se tudi danes ni njihova produkcija dvignila.

Navzlic pomanjkanju v lastni državi izvažajo po nizki ceni Rusija petrolej v ogromnih množinah v države, ki sicer nimajo potrebe po petroleju in ga same izvažajo, pa jim nizka cena konvenira. Izvoz lesa nameravajo tekom treh let potrojiti. Že danes izvažajo premog, med tem, ko domača industrija hira radi pomanjkanja. Poraba jajc je v Rusiji omejena na 15 komadov na osebo proti izkaznicam, vendar je to blago predmet izvoza, ki je lansko leto vrgel več sto milijonov zlatih rubljev. Predmeti forsiranega ruskega izvoza so postali celo sladkor, sol, cimet, vžigalice in — izdelki tekstilne industrije.

Ker so cene ruskemu izvoznemu blagu tako nizke, da niso v nikakem razmerju s stroški produkcije, prevladuje v inozemstvu mnenje, da nameravajo sovjeti s forsiranim izvozom in prenizkimi cenami povzročiti kaos v svetovni trgovini in industriji.

Ruska trgovska zastopstva se niso obnesla.

Da obnovi in razvije trgovske stike z inozemstvom, je sovjetska vlada v vseh večjih trgovskih centrih inozemstva osnovala svoja trgovinska zastopstva. — Zadnje čase pa so pričeli odpuščati vodilno uradništvo na teh zastopstvih. — Baje gre v največ slučajih za razne nedovoljene manipulacije na škodo Rusije. Dejstvo, da se odpusti povsod ponavljajo in celo množe, na drugi strani pa ni nobenih novih imenovanj priča, da akcija sovjetskih trgovskih zastopstev ni uspela, vsled česar se nameravajo Sovjeti večino zastopstev, ako ne vse, ukiniti.

Cene na debelo še vedno padajo.

Na svetovnih tržiščih še vedno opazujemo znatno padanje cen blaga na debelo, ki traja že celo povojno dobo.

Napram februarским cenam je indeks cen na debelo v marcu padel: v Angliji od 124 na 121, v Franciji od 118 na 115,5, v Italiji od 113 na 111, v Nemčiji od 130 na 126 in v naši državi od 93,6 na 92,1.

»Žitna bitka« Italije.

Uvoz žita v Italijo se na podlagi od Mussolinija proklamirane »žitne bitke« vedno manjša. Uradni podatki za uvoz v dobi od 1. julija 1928 do konca februarja 1929 izkazujejo 1.457.955 ton žita v sledeči dobi za isto razdobje letos pa izkazujejo podatki samo 432.000 ton uvoženega žita. Tedaj za 1.025.900 ton, ali za 70% manj. Z omejevanjem porabe žita v Italiji in dvigom lastne produkcije je naše poljedelstvo, pa tudi naša zunanja trgovina močno oškodovana.

Denar vedno cenejši.

Skoraj ne mine dan, da bi razne državne banke ne znižale diskontne mere; tako beležimo ponovna znižanja obrestne mere tekom tedna v sledečih državah:

Švica je znižala 4. t. m. diskontno mero od 3 in pol na 3 odstotke.

Švedska državna banka je znižala diskont dne 1. t. m. od 4 na 3 in pol odstotke.

Bolgarija bojkotira naše žito.

V Bolgariji se je pokrenila uspešna akcija proti našemu žitu. V februarju smo izvozili v Bolgarijo še 200 vagonov žita, v marcu pa samo 1 vagon.

Vprašanje delovnega časa.

Na 14. mednarodni delovni konferenci se bo razpravljalo tudi vprašanje delovnega časa. Projekt mednarodne delovne zveze je 48-urni delovni teden, razdeljen na 6 delovnih dni po 8 ur. Delovna doba se lahko razdeli tudi na največ 10 dnevnih delovnih ur, vendar celot tedensko delo ne sme presegati 48 ur.

Od 29 držav, ki so poslale mednarodnemu uradu za delo svoje odgovore, se jih je 18 izreklo za projekt, 6 držav je priporočilo premenbe, a 5 držav je sporočilo, da se za sedaj v tem oziru še ne morejo definitivno izjaviti.

Predvojna in sedanja najemnina.

Državni statistični urad v Nemčiji priobčuje zelo zanimive statistične podatke, ki prikazujejo ceno najemnine za stanovanja pred vojno in nasproti najemnini v septembru 1929 v zlati vrednosti.

Po tej statistiki znaša v odstotkih najemnina v septembru lani nasproti predvojni najemnini: v Avstriji 21%, na Češkoslovaškem 46, na Poljskem 58, v Franciji 72, na Madžarskem 88, v Danzigu 106, v Jugoslaviji 110%, v Nemčiji 126, v Angliji 153, v Ameriki 154, na Norveškem 175, v Švici 182, na Finskem 192, na Danskem 196 in na Švedskem 200%.

V državah, ki so označene izpod 100%, se je najemnina nasproti predvojni po-

cenila, v ostalih državah pa (med katere spada tudi Jugoslavija) podražila in s tem zvišala življenski indeks posameznika ter istočasno zmanjšala njegovo kupno moč na škodo — trgovca.

Izseljevanje iz Čehoslovaške.

Tudi Čehoslovaška izseljeniška statistika prikazuje znatno izseljevanje v letu 1929. Skupno se je izselilo iz Čehoslovaške 24.514 oseb. Od tega 8.419 v Kanado, 4.732 v Nemčijo, 2.792 v Argentino, 2.700 v Francijo, 2.717 v Ameriko in 827 v Avstrijo.

Po narodnosti se delijo izseljenci na 15.710 Čehov in Slovakov, 4.119 Nemcev, 2.712 Rusov, 1.442 Madžarov, 267 Židov in 260 Poljakov.

Borzna poročila.

DENARSTVO.

Gibanje valute v tekočem tednu.

	Uradni tečaj	Prosti tečaj
	Din	Din
1 angleški funt	275.30	275.20
1 ameriški dolar	56.60	56.50
1 avstrijski šiling	8 —	7.98
1 belga	7.90	7.89
1 bolgarski lev	—41	—41
1 češkoslov. krona	1.678	1.67
1 francoski frank	2.222	2.22
1 grška dragma	—735	—73
1 hol. goldinar	22.71	22.71
1 italijanska lira	2.965	2.96
1 kanadski dolar	56.30	56.30
1 madžarski pengő	9.90	9.89
1 nemška marka	13.50	13.50
1 poljski zlot	6.35	6.35
1 rumunski lej	—3365	—34
1 švicarski frank	10.959	10.96
1 španska peseta	7.08	7.10
1 turška lira zlata	27.04	27. —
1 turški pijaster	—2666	—26

Stanje neizpremenjeno.

VREDNOSTNI PAPIRJI.

Državni papirji: Vojna škoda promptno 414—414.50, za maj 414, 7% Blairovo posojilo 86, 8% Blairovo posojilo 98, investicijsko posojilo 86.75—87.25, agrarne obveznice 54.50, tobačne srečke 30.

Kurzi državnih papirjev so stalni, neizpremenjeni.

Privatni efekti: Celjska 170, Ljubljanska kreditna banka 125, Prva hrvaška štedionica 900—905, Kreditni zavod 165, Združene papirnice Vevče 125, Ruše 250 do 260, Strojne tovarne 75, Narodna banka 8710 do 8775, Trboveljska premogokopna 475—480, Union 198—200.

Nekoliko so nazadovali papirji »Vevče« (od 132 na 125) in »Uniona« (od 208 na 200), porastli pa so papirji »Trboveljske« (od 475 na 480).

Tržna poročila.

Cene žvepla in modre galice.

Cena žvepla bo letos po vsej priliki jednaka lanskim cenam ter se bo gibala v višini 3—3.30 Din za kg.

Tudi modra galica kaže obdržati stare cene 8—9 Din kg, če ne pride do znižanja carine (kar je že v teku).

Cene vina v Dalmaciji.

Po stopinji alkohola se plačajo za

vsako stopinjo v hekolitru bela vina 18 do 23 Din, bela in črna vina 17—20 Din, za finejša vina pa se plačuje alkoholna stopinja po 25, 26 in 27 Din.

Na otokih se plačuje alkoholna stopinja po 18—23 Din za bela ter po 20—22 dinarjev za boljše črna vina.

V Šibeniku se plačujejo bela vina po približno 400 Din hektoliter, črna pa po 275—300 Din.

Cene živine v Zagrebu.

Tudi zadnji živinski sejem v Zagrebu je bil precej živahen, tako glede dogona, kot glede kupčije. Za inozemstvo je bilo kupljenih troje vagonov goveje živine (Avstrija) in štiri vagoni konj za Italijo.

Cene so bile sledeče:

Goveja živina za 1 kg žive teže: biki 7—9 Din; krave mlekarice 5:50—6:50, za meso 4—6:50, bosanske 4—4:50; junice za meso 6—7, za rejo 8—8:50; junci I. vrste 8:50—9, II. vrste 7—7:50; voli I. vrste 9—9:50, II. vrste 6—7:50, bosanski II. vrste 5—6; teleta živa 5:50—7:50, zaklana 10—14 Din.

Konji, težki, tovorni par 12.500—15.000 dinarjev; lahki, vozni par 7.500—12.500; kmečki par 7.500—12.500; žrebeta do 1 leta — komad 1.500—2.000, nad eno leto 2.500—3.500; konji za meso 1 do 1:50 Din za kg žive teže.

Svinje domače 13—14 Din za kg; sremske, zaklane 18—19, svinje do 1

leta 12—14, pujski (odojki) živi 100 do 400 Din komad.

Cene so skoraj iste, kot na pretečenem sejmu.

Žito.

Bačka pšenica: 80 kg, 2% prim., mlevska voznina, slov. postaja, dobava promptna, plačilo v 30 dneh Din 260—262:50.

Bačka pšenica: 77 kg, 2% prim., mlevska voznina, slov. postaja, dobava promptna, plačilo v 30 dneh Din 250—252:50.

Rž: 72/73 kg, 2% prim., mlevska voznina, slov. postaja, dobava promptna, plačilo v 30 dneh Din 202:50—205:50.

Pšenična moka 0/6: franko Ljubljana, pri odjemu celega vagona plačilo po prejemu blaga Din 405—410.

Koruza času primerno suha: s kvalitetno garancijo do namembne postaje, promptna dobava, plačilo v 30 dneh Din 147:50 do Din 150:50.

Ječmen bački ozimni: 66/67 kg Din 172:50 do 175:50.

Ječmen bački ozimni: 62/63 kg Din 167:50 do 170.

Oves bački: navadna voznina Din 195 do 197:50.

Lesni trg.

Položaj na lesnem tržišču.

Velika vznemirjenost, ki so jo zlasti konsumenti povzročili s pretiranimi vestmi ob priliki pojave ruskega lesa v Italiji, se je nekoliko podelila, ker je od dneva v dan vse bolj jasno, da nam Rusija vsaj v bližini ne more konkurirati daljšo dobo, zlasti zato ne, ker se ne ozira na splošne uzance in potrebe v naših tržiščih. Tudi se mora neracionalna eksploatacija in izkoriščanje cenjenih delovnih sil v Rusiji sama v sebi zadušiti, ako ne bo pri prodaji skušala doseči višjih cen. Sicer pa gre tu predvsem in skoraj izključno za mehki les.

Opasnejša kot ruska konkurenca je slaba gradbena konjunktura v inozemstvu, ki pa bo gotovo v najkrajšem času ponehala vsled preobilice in pocenitve denarja, ki išče plasiranja v dolgoročnih kreditih za gradbo in obnovo industrije.

Hrastovina, zlasti podnice in frize, so predmet iskanja Italije. Cene še niso dovoljne, ker je med našimi trgovci premalo solidarnosti.

Bukovina in jelovina sta vsled nastalega vznemirjenja nekoliko nazadovali.

Zlasti pa imamo zastanek v bukovini, ker ni kupovala Španija radi nestalnosti pesete. Sedaj je španska valuta ustaljena in stojimo pred novimi kupčijami.

Drva so zelo padla, ker so ostale vse zaloge vsled mile zime neprodane.

Železniški pragovi so predmet stalnega iskanja in nimamo nobenih neprodanih zalog.

Splošno se lesu zopet odpirajo boljši časi.

Zvišanje uvoznih carin za les v Bolgariji.

Bolgarska je zvišala uvozno carinsko ažijo za les od 1500 na 2700 papirnatih levov za vsakih 100 zlatih levov carine na uvoženi les, tedaj je carina za 80% povišana.

Ščitna uš na hrastovini.

V okolici Milanovca, Kragujevca in Rudnika v Srbiji opažajo ogroženje velikih hrastovih kompleksov po ščitni uši. Obširni hrastovi gozdovi se sušijo ter les črni, kot se to opaža pri slivah, napadenih od tega mrčesa. Ker hrastovi gozdovi predstavljajo velik del imet-

ja tamošnjih krajev, ni dvoma, da se podvzamejo vse odredbe za uničenje teh škodljivcev.

Dobave.

Pri direkciji državnih železnic v Zagrebu se vrše ofertalne licitacije za nabavo hrastovih pragov in sicer 22. aprila za 17.424 komadov, 26. aprila za 9000 komadov, 28. aprila za 5500 komadov, 29. aprila za 4500 komadov, dne 30. aprila pa za 240 m³ hrastovega skretniškega lesa. Pogoji pri Zbornici TOI.

Ljubljanska lesna borza

se je v stavbnem lesu nekoliko razživila vsled pričete stavbne sezone.

V ostalem je položaj neizpremenjen.

Povprašuje se po sledečem blagu:

10 m³ jelovine, 225/75, od 4 m dolžine, monte.

10 m³ jelovine, 200/65, od 4-50 do 5-70 m dolžine, monte.

10 m³ jelovine, 180/65, od 4-70 do 5-70 m dolžine, monte.

10 m³ jelovine, 150/65, od 4-40 do 5-20 m dolžine, monte.

10 m³ jelovine, 33 mm, 4 m dolžine, paralelno, monte, od 16 cm naprej. Cena franko vagon nakladalna postaja.

1 vagon bukovih naravnih plohov, ca. 15 m³, debelina 58 mm, od 3 m dolžine naprej, od 25 cm širine naprej, I., II. z lepo III. Cena franko vagon meja via Postojna tranzit.

Trami: 13/16 od 5, 6, 7 in 8 m; 16/21 največ od 5, ostalo 6, 7, 8 in 9 m ter nekaj dolgih tramov od 10, 11 in 12 m.

Hrastovi trami, rezani na živ rob (štiriočlani), blago zdravo, ravno, v sledečih dimenzijah: 100 × 250 mm, dolžina 4 m in

tudi več, 200 × 250 mm, dolžina 4 m in tudi več.

10 vagonov desk, smreka, jelka, III., 19 milimetrov ter par vagonov 24 mm podmerne.

500 komadov tramov 4/4 in 400 komadov od 4/5, vse 7 m dolžine. Cena franko meja.

Večjo množino tramov od 4/5 in 5/6, dolžine od 4 do 10 m.

Remeljni jelovi: 38/58, 48/58, 58/78, 48/78, 4 in 5 m; letve: 24/38, 28/48 mm. — Cena franko vagon nakladalna postaja.

Tesan smrekov les na živ rob: 7 kom. 22/27 cm, dolžina 12-50 m; 14 kom. 20/25 cm, dolžina 7 m; 2 kom. 20/25 cm, dolžina 9 m; 90 kom. 9/18 cm, dolžina 4-20 m; 12 kom. 10/28 cm, dolžina 4-20 m; 500 kom. remeljnov 4/8 cm, dolžina 4 m; 100 komadov remeljnov 6/8 cm, dolžina 4 m.

Smrekovina na živ rob rezana: 4 kom. 9-40 × 0-35 × 0-25 m; 8 kom. 6-40 × 0-35 × 0-25 metra; 36 kom. 9-40 × 0-22 × 0-29 m; 72 komadov 6-40 × 0-22 × 0-29 m; 40 kom. 1-00 × 0-22 × 0-22 m; 672 kom. remejnov od 4-50 × 7 × 7 m.

½ vagona moralov, dolžina 4 m, 68/68, ca. 10-12 m³ in ½ vagona moralov, dolžina 5 m, 68/68, ca. 10-12 m³. Cena franko vagon meja via Postojna tranzit.

Hrastovi pragovi, 230 × 22 × 14 × 14 cm. Cena feo vagon nakladalna postaja.

1500 do 2000 komadov hrastovih pragov: 250 × 25 × 15 × 16 cm. Dobava do konca aprila 1930. Cena feo vagon nakladalna postaja.

Trami, merkantilni, po približni sledeči noti: 4/4 20 kom. 7 m in 20 kom. od 8 m; 4/5 20 kom. 8 m; 5/6 60 kom. 5 m; 6/7 50 komadov 5 m; 5/7 20 kom. 5 m; 7/8 10 kom. 6 m; 7/9 10 kom. 6 m. Cena feo vagon italijanska meja. Dobava takoj.

1 vagon ca. 15 m³ hrastovih plohov, I., II., suhih dve leti, od 2-20 m naprej od 30 cm širine naprej, z 10% od 25 do 29 cm, v debelinah 70, 80, 90 mm, največ 70 in 90 mm. Cena feo vagon italijanska meja.

Banovinske davščine.

Banska uprava je prevzela delokrog obeh bivših oblastnih odborov (ljublanskega in mariborskega), poleg lega pa še precej drugih bremen, ki jih je doslej upravljala država.

Za kritje proračunanih stroškov so glavni predvideni prejemki davčni dohodki, ki naj bi znašali 85.680.000 Din. To vsoto sestavljajo sledeče nove in pa stare ali reformirane davščine:

1. Davek na ponočni obisk kavarn, gostiln in prirediteljev 980.000 Din. — To vrsto davka je doslej poznala Ljubljana, kjer je bilo na splošno željo odpravljanja in deloma tudi mariborska oblast.

2. 4% taksa od kino-vstopnic 450.000 Din je tudi stara davščina.

3. Taksa na motorna vozila 800.000 Din se povečini krije s staro.

4. Taksa na lovske karte 700.000 Din se bo pobirala od posameznih lovcov po 120-200 Din.

5. Taksa na izsekavanje gozdov 500.000 Din je nova ter se bo plačevala od kubičnega metra.

6. Trošarina na premog Din 1.800.000 je v ljubljanski oblasti stara, v mariborski pa nova ter bo znašala 1 do 2% vrednosti.

7. Trošarina na elektriko je nasprot-

no v ljubljanski oblasti nova, v mariborski pa stara in je proračunana na Din 1.400.000.—.

8. Taksa na zakupnino lovišč in ribolovov je tudi stara ter proračunana na Din 300.000.—.

9. Taksa na živinske potne liste, ki je proračunana na Din 2.400.000.— bo morala po vsej priliki biti precej visoka.

10. Nova je tudi davščina od priratstva na vrednosti najemnin, ki je proračunana na Din 1.000.000.—.

11. Največji davčni dohodek predstavlja trošarina na alkoholne pijače v znesku Din 35.800.000.—, kar se približno krije s prejšnjo oblastno trošarino.

12. 40% doklada na državne davke, proračunana na Din 30.800.000.—. — Prejšnja doklada je bila v ljubljanski oblasti 25%, v mariborski pa 50%.

13. Davek na dedščine Din 300.000.—.

14. 1% taksa na prenose nepremičnin je nova ter bo s dosedanjno državno prenosno takso znašala 5% vrednosti.

15. Nova je tudi obdačba samorodne trte šmarnice), ki se bo po vsej priliki plačevala od stebila ter je proračunana na 250.000 Din.

16. Davek na hiše, oproščene davka je istotako nov in proračunan na 1.500.000 dinarjev.

Te davščine se uvajajo s aprilom, odpadejo pa v ljubljanski oblasti: 50% doklada k državni taksi za gostilničarske pravice, oblastna taksa na gledališke karte in oblastna taksa na javne plesse. V mariborski oblasti pa odpadejo: 100% doklada na dividendno takso, 50% doklada na takso gostilniških računov, 100% doklada na takso tekočih računov in 50% doklada na državno takso po tarifni postavki 61.

Iznajdbe.

Sladkor in škrob iz lesa.

Nemški kemik prof. Bergins je že pred časom iznašel način pridobivanja ogljikovih hidratov (sladkorja in škroba) iz lesa potom mešanja s solno kislino. Dolej mu je uspelo izdelati dobro klajno moko za živino ter je že ustanovljenih nekaj tvornic v Nemčiji, ena v Ženevi in se ustanavlja nova v Avstriji. Produkcija ogljikovih hidratov iz lesa je tembolj rentabilna, ker se zamorejo za to uporabljati tudi vsi lesni odpadki in žaganje.

Sedaj se izumitelj bavi s poskusi, izdelati iz lesa tudi hranivo za ljudi v obliki sladkorja, kar mu bo nedvomno uspelo. Lesna industrija pa bo na ta način obogatela za nov vir dohodkov; zlasti tovarne za lesno destilacijo in celulozo, katerih imamo mnogo pri nas, bodo z malenkostnimi preureditvami zamogle izkoriščati to novo iznajdbo.

Aparat za raziskovanje morja.

Naš državljani Josip Pongraz iz Osijeka je predložil trgovinskemu ministrstvu v patentiranje neko novo vrsto potapljaškega aparata, v katerem se lahko objednem nahajajo tri osebe. Aparat se lahko potopi v globino 50—60 metrov.

Posebne mikroskopske leče omogočajo razgled pod morsko gladino pri čisti vodi v radiju do 8 km, pri skaljeni vodi pa 5—6 km.

Ker omogočajo posebni aparati kisika, da zamorejo opazovalci v tej globini ustrajati do 12 ur in imajo razmeroma jako močan razgledovalni radij, je ta iznajdba nedvomno velikanskega pomena za raziskovanje morskih globin.

Kovinski les.

V preizkuševalnem zavodu za železo v Düsseldorfu so iznašli novo metodo za proizvajanje takozvanega kovinskega lesa (Metallholz), ki daje prepariranemu lesu popolnoma nova svojstva, katerih nima niti kovina, niti les.

Iznajdba utegne napraviti znaten preokret v sodobni tehniki in je metoda impregniranja zelo preprosta. Za impregnacijo so uporabne samo lahko topive kovine: svinec, cink itd. Les, ki ga žele impregnirati, zapro v velikem sodu v raztopljeno kovino, ki jo z velikim pritiskom utro v les že v najkrajšem času. Cel proces traja samo nekaj minut.

Tudi lepota lesa se potom te procedure poveča in ostane les uporaben tudi za umetniške svrhe.

Praktični nasveti.

Lep za steklo.

Razbite steklene in porcelanaste predmete zlepiš, ako v razgreti posodici stopiš nekoliko želatine in malo jesiha ter dodaš par zrnč kromovokislega kalija. Zlepljene kose drži nad plamenom sveče ali samovara, na kar jih zamoreš postaviti brez škode tudi v vodo.

Dobro lepilo za steklo si pripraviš tudi iz 5 gramov jajčnega beljaka, 10 gramov žganega mavca, 2 gramov neugašenega apna in 2 gramov vode.

Nepremočljiva lepenka.

Nepremočljivo lepenko (Pappendekel) si pripraviš, ako jo namažeš z zmesjo iz treh delov: mleka, enega dela negašenega apna in nekoliko stolčene-ga galuna. Ko se je lepenka po prvem mazanju posušila, jo namaži še v drugo in posuši.

Ojačenje kita.

Kit, ki ga uporabljate za pritrditev stekel pri cvetličnjakih, kaj rad hitro odpade, če tudi je prebarvan z oljnato barvo. Ako kitu pred uporabo dodate nekoliko mavca (gipsa) in ga dobro premečkate, postane mnogo odpornejši, ne poka in ne izpada, ker deluje mavec v zvezi z drugimi sestavinami navadnega kita kot lepivo.

**Pridobivajte našemu listu
vedno nove naročnike!**

»Tribuna« F. B. L., tovarna dvokoles
in otroških vozičkov. Ljubljana, Kar-
lovska cesta št. 4 Prodaja na obroke!

Jajčni beljak kot lepilo.

Kuverte zamoreš močno zapečatiti z jajčnim beljakom. Tako zapečateni pisma tudi ni mogoče spolirati (odpre-ti) potom pare, v kateri odpusti vsako drugo lepilo.

Črnilo v raznih barvah.

Črno črnilo napraviš, ako zmešaš 13 gramov nigrozina v enem litru vode ter dodaš 10 gramov dekstrina.

Rumeno »črnilo« si pripraviš, ako zmešaš 90 gramov prikrinove kisline v enem litru vode in primešaš še 10 gramov dekstrina.

Zeleno »črnilo« dobiš, ako zmešaš 10 gramov jodovega zelenila in 10 gramov dekstrina v enem litru vode.

Modro »črnilo« si pripraviš, ako raztopiš v enem litru vode 60 gramov arabskega gumija, 10 gramov dekstrina in poljubno količino modrega anilina.

Rdeče »črnilo« si narediš iz eozina v enem litru vode z dodatkom 10 gramov dekstrina.

Za razna druga barvila se poslužuj anilinskih barv po opisanem načinu. Potrebne stvari dobiš v drogeriji.

**Trgovci, nabavljajte svo-
je potrebščine pred vsem pri
tvrdkah, ki z oglasi pod-
pirajo vaš tisk!**

GOSPODJE TRGOVCI!

PRIPOROČAJTE VAŠIM CENJ.
ODJEMALCEM NAŠO PRAVO

KOLINSKO CIKORIJO!

Obvestilo!

MANUFAKTURNA VELETRGOVINA R. MIKLAUC, «Pri Škofu», Ljubljana, katera obstoja že preko 60 let in razprodaja na debelo in drobno manufakturno, sukneno in vse v to stroko spadajoče blago, naznanja svojim cenj. odjemalcem, kakor tudi vsem gg. trgovcem, ki krijejo svojo zalogo v Ljubljani, da je povečala svoje trgovske lokale v celo prvo nadstropje.

Tvrdba drži na zalogi samo blago iz priznanih najboljših svetovnih tovarn v veliki izbiri in najnovejših vzorcih; cene so vsled prvovrstnih zvez jako ugodne. Zaloga se lahko vsak čas neobvezno ogleda.

Za mnogobrojen obisk se priporoča cenj. občinstvu tvrdba

R. MIKLAUC

„PRI ŠKOFU“ — LJUBLJANA

Lingarjeva — Medarska ulica — Pred Škofijo

NAJCENEJE

kupite papirje, pisarniške, šolske, tehnične potrebščine, trgovske knjige in si preskrbujete tiskovine pri

Iv. Bonač

Ljubljana — Šelenburgova ul. 5

Knjigoveznica

Poseben gramofonski oddelek

Najboljše med najboljšim vrvarskim blagom se izdeluje v

Grosupljem.

Varstvena znamka garantira za izbrano, neprekosljivo kvaliteto. To je blago, ki bode zadovoljilo Vaše odjemalce, a Vam zagotovilo trajen dober zaslužek, ki ga dajejo le zadovoljni odjemalci. — Poskusite tudi Vi!

VELETRGOVINA KOLONIJALNE IN ŠPECERIJSKE ROBE

IVAN JELAČIN, LJUBLJANA

ZALOGA SVEŽE PRAŽENE KAVE, MLETIH DIŠAV IN RUDNINSKE VODE

TOČNA IN SOLIDNA POSTREŽBA!

ZAHTEVAJTE CENIK!

Tiskovine

ki jih potrebujete v Vašem poslovanju: Račune, pisemske papirje, memorandume, cenike, naročilnice v blokih, kuverte, etikete ter sploh vse komercialne tiskovine Vam dobavi hitro in lično izdelane po najnižjih cenah

Tiskarna „MERKUR“ Ljubljana

Oregorčičeva ulica 23 - Telefon 2552

Za večja naročila zahtevajte proračune!

„VINOCET“ Tovarna vinskaga kis, d. z. o. z.

LJUBLJANA

nudi najslanejši in najokusnejši

namizni kis iz prisi-
sinega vina

Zahtevajte ponudbo

Tehnično in higiensko najmoderneje urejena kisarna v Jugoslaviji.

Pisarna: Ljubljana, Dunajska cesta 1 a, II. nadst. Telefon števil. 2389.

Lastnik: Konzorcij za izdajo strokovnega tednika »Mali trgovec«. Za konzorcij in uredništvo: Lojze Zajc. Za tiskarno »Merkur«: Otmar Michálek, oba v Ljubljani.